

POSTI- JA LENNÄTINHALLITUKSEN

KIERTOKIRJEKOKOELMA

1960

N:o 128-129

N:o 128.

Kiertokirje

posti- ja lennätinlaitoksen virkailijain toimeen ottamista ja toimesta eroamista koskevien ohjeiden D-liitteen muutoksien lähettämisestä toimipaikoille.

Tämän ohella lähetetään toimipaikoille eripainoksina

1) 9 päivänä kesäkuuta 1960 annettu laki virkamieseläkkeistä annetun lain muuttamisesta (AsK. N:o 277/60),

2) 30 päivänä kesäkuuta 1960 annettu asetus virkamieseläkkeistä annetun asetuksen muuttamisesta (AsK. N:o 330/60), sekä

3) 30 päivänä kesäkuuta 1960 annettu asetus valtion työntekijäin eläkkeistä (AsK. N:o 331/60).

Helsingissä 7 päivänä heinäkuuta 1960.

Sanotut eripainokset on kiinnitettävä asianomaisiin paikkoihin posti- ja lennätinlaitoksen virkailijain toimeen ottamista ja toimesta eroamista koskevien ohjeiden D-liitteen vuoden 1958 painoksen 18, 19 ja 21. kohtiin. D-liitteeseen kiertokirjeellä N:o 85/1959 lisätty 21 a. kohta, joka sisältää valtiovarainministeriön päätöksen valtion työntekijäin eläkkeistä annetun asetuksen soveltamisesta, sekä D-liitteen 22. kohta, joka sisältää valtioneuvoston päätöksen eräiden valtion työntekijäin eläkeistä, poistetaan.

N:o 129.

Kiertokirje

valtion eläkkeiden tarkistamisesta.

Valtion eläkkeiden tarkistamisesta on annettu seuraavat säännökset:

I.

Laki

valtion eläkkeiden tarkistamisesta.

Annettu Helsingissä 9 päivänä kesäkuuta 1960.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §.

Tämän lain mukaisesti tarkistetaan seuraavat valtion varoista maksettavat eläkkeet:

1) virkamieseläkkeistä 30 päivänä syys-

kuuta 1950 annetun lain (459/50) mukaiset eläkkeet;

2) upseerien, aliupseerien ja lentomestarien oikeudesta eläkkeeseen 30 päivänä syyskuuta 1950 annetun lain (463/50) mukaiset eläkkeet;

3) eräiden valtion varoista suoritettavien eläkkeiden järjestelystä 28 päivänä kesäkuuta 1958 annetun lain (300/58) mukaisesti järjestetyt eläkkeet;

4) eräiden valtion varoista suoritettavien kansakoululaitoksen viranhaltijain eläkkeiden ja elinkautisten apurahojen järjestelystä 19 päivänä joulukuuta 1958 annetun lain (502/58) mukaisesti järjestetyt eläkkeet ja elinkautiset apurahat;

5) valtion virkamiesten perhe-eläkkeistä ja hautausavuista 28 päivänä joulukuuta 1956 annetun lain (696/56) mukaiset perhe-eläkkeet;

6) valtion viran tai toimen haltijain perhe-eläkkeiden järjestelystä 8 päivänä heinäkuuta 1958 annetun asetuksen (310/58) mukaisesti järjestetyt perhe-eläkkeet;

7) ne eläkkeet, joista on säädetty virkamieseläkkeistä 30 päivänä syyskuuta 1950 annetun lain 1 §:n 4 momentin nojalla annetuissa asetuksissa; sekä

8) ne eläkkeet, jotka, sen mukaan kuin laissa tai asetuksessa erikseen on säädetty, määräytyvät valtion viran tai toimen haltijain eläkkeistä voimassa olevien perusteiden mukaisesti.

2 §.

Jos valtion viran tai toimen haltijain palkkausta yleisesti korotetaan, tarkistetaan ne 1 §:ssä tarkoitetut eläkkeet, jotka ovat määräytyneet ennen korotusta voimassa olleiden palkkausten mukaisesti, uusien korotettujen palkkausten mukaisesti määräytyviksi.

Eläkkeiden tarkistus on yleensä suoritettava myös silloin, kun palkkausten korotus koskee vain osaa niistä viran tai toimen haltijoista, joiden eläkkeitä 1 §:ssä tarkoitetaan.

Ne 1 §:ssä tarkoitetut eläkkeet, jotka eivät määräydy valtion viran tai toimen haltijain palkkausten mukaisesti, tarkistetaan kulloinkin samassa suhteessa kuin sanottujen palkkausten mukaisesti määräytyvät eläkkeet 1 momentin nojalla tarkistetaan.

3 §.

Tarkemmat säännökset tämän lain täytännönpäntöä ja soveltamisesta annetaan asetuksella.

4 §.

Tätä lakia sovelletaan 1 päivästä tammi-kuuta 1960 ja sillä kumotaan valtion virkamiesten perhe-eläkkeistä ja hautausavuista 28 päivänä joulukuuta 1956 annetun lain (696/56) 23 §.

II.

Asetus

valtion eläkkeiden tarkistamisesta vuonna 1960.

Annettu Naantalissa 30 päivänä kesäkuuta 1960.

Valtiovarainministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään valtion eläkkeiden tarkistamisesta 9 päivänä kesäkuuta 1960 annetun lain (278/60) 3 §:n nojalla:

1 §.

Tämän asetuksen mukaisesti tarkistetaan seuraavat valtion varoista maksettavat eläkkeet:

1) virkamieseläkkeistä 30 päivänä syyskuuta 1950 annetun lain (459/50) mukaiset eläkkeet;

2) upseerien, aliupseerien ja lentomestarien oikeudesta eläkkeeseen 30 päivänä syys-

kuuta 1950 annetun lain (463/50) mukaiset eläkkeet;

3) eräiden valtion varoista suoritettavien eläkkeiden järjestelystä 28 päivänä kesäkuuta 1958 annetun lain (300/58) mukaisesti järjestetyt eläkkeet;

4) eräiden valtion varoista suoritettavien kansakoululaitoksen viranhaltijain eläkkeiden ja elinkautisten apurahojen järjestelystä 19

päivänä joulukuuta 1958 annetun lain (502/58) mukaisesti järjestetyt eläkkeet ja elinkautisten apurahat;

5) valtion virkamiesten perhe-eläkkeistä ja hautausavuista 28 päivänä joulukuuta 1956 annetun lain (696/56) mukaiset perhe-eläkkeet;

6) valtion viran tai toimen haltijain perhe-eläkkeiden järjestelystä 8 päivänä heinäkuuta 1958 annetun asetuksen (310/58) mukaisesti järjestetyt perhe-eläkkeet;

7) virkamieseläkkeistä 30 päivänä syyskuuta 1950 annetun asetuksen (460/50) 6 §:n mukaiset lainvalmistelukunnan jäsenten eläkkeet;

8) ylimääräisten toimenhaltijain eläkkeistä 30 päivänä syyskuuta 1950 annetun asetuksen (461/50) mukaiset eläkkeet;

9) valtion työntekijäin eläkkeistä 30 päivänä syyskuuta 1950 annetun asetuksen (465/50) mukaiset eläkkeet;

10) kansanedustajan oikeudesta eläkkeeseen 20 päivänä elokuuta 1948 annetun lain (618/48) mukaiset eläkkeet;

11) evankelis-luterilaisten hiippakuntain arkkipiispan ja piispain palkkauksesta ja eläkeoikeudesta 27 päivänä huhtikuuta 1928 annetun lain (143/28) mukaiset eläkkeet;

12) kirkollisten alkukoulujen opettajien eläkeoikeudesta 27 päivänä kesäkuuta 1950 annetun lain (307/50) mukaiset eläkkeet;

13) Suomen akatemiasta ja valtion apurahoista korkeimman hengenviljelyn edistämiseksi 3 päivänä lokakuuta 1947 annetun lain (732/47) 7 §:ssä tarkoitetut akateemikkosten eläkkeet;

14) Helsingin yliopiston kanslerin palkkauksesta ja eläkkeestä 25 päivänä maaliskuuta 1959 annetun lain (155/59) mukaiset eläkkeet;

15) kansakoululaitoksen viranhaltijain palkkauksesta ja eläkkeistä 1 päivänä heinäkuuta 1957 annetun lain (248/57) mukaiset eläkkeet;

16) yleisestä lääkärinhoidosta 9 päivänä maaliskuuta 1951 annetun lain (141/51) 17 §:ssä tarkoitetut kaupungin- ja kunnanlääkärin eläkkeet;

17) kunnallisista terveyssisarista 31 päivänä maaliskuuta 1944 annetun lain (220/44) 17 §:ssä tarkoitetut kunnallisten terveyssisarsten eläkkeet; sekä

18) kunnan kättilöistä 31 päivänä maaliskuuta 1944 annetun lain (223/44) 16 §:ssä

tarkoitettut kunnankättilöiden eläkkeet.

Jäljempänä tässä asetuksessa tarkoitetaan eläkkeellä myös perhe-eläkettä.

2 §.

Tarkistus koskee niitä 1 §:ssä mainittuja eläkkeitä, jotka on myönnetty tai myönnetään ennen 1 päivää heinäkuuta 1960.

Eläkkeet suoritetaan tarkistettuina 1 päivästä tammikuuta 1960 lukien tai, jos eläke alkaa sitä myöhäisemmästä ajankohdasta, eläkkeen alkamisesta lukien.

3 §.

Eläkepäätöksessä mainittua eläkkeen määrää sanotaan tässä asetuksessa vanhaksi peruseläkkeeksi.

Niiden eläkkeiden osalta, jotka on järjestetty 1 §:n 3 tai 4 kohdassa mainitun lain tai sanotun pykälän 6 kohdassa mainitun asetuksen nojalla, tarkoitetaan vanhalla peruseläkkeellä sitä määrää, joksi eläke sanotussa järjestelyssä on vahvistettu.

Kun vanha peruseläke tarkistetaan tämän asetuksen mukaisesti saadaan uusi peruseläke.

4 §.

Uusi peruseläke määrätään, lukuun ottamatta 5 ja 6 §:ssä mainittuja eläkkeitä, pitmällä perusteena

1) valtion viran tai toimen haltijain palkkauksesta 22 päivänä joulukuuta 1942 annetun lain 3 §:n 1 momentin säännöksiä, sellaisina kuin ne ovat 9 päivänä kesäkuuta 1960 annetussa laissa (276/60);

2) virkamieseläkkeistä 30 päivänä syyskuuta 1950 annetun lain 5 §:n säännöksiä, sellaisina kuin ne ovat 9 päivänä kesäkuuta 1960 annetussa laissa (277/60);

3) valtion viran tai toimen haltijain palkkauksesta 19 päivänä tammikuuta 1943 annetun asetuksen 1 §:n säännöksiä, sellaisina kuin ne osittain muutettuina ovat 24 päivänä huhtikuuta 1959, 10 päivänä elokuuta 1959 ja 1 päivänä huhtikuuta 1960 annetuissa asetuksissa (190/59, 339/59 ja 173/60); ja

4) muilta osin niitä säännöksiä ja perusteita, joiden mukaisesti vanha peruseläke on määrätty.

5 §.

Valtion työntekijäin täyden eläkkeen uutta peruseläkettä määrättäessä pidetään perusteena sellaista täyttä virkamieseläkettä, jonka vanha peruseläke määrältään lähinnä vas-

taa työntekijän vanhan peruseläkkeen määrää. Jos kaksi virkamieseläkettä on määrätään yhtä lähellä työntekijän vanhan peruseläkkeen määrää, otetaan perusteeksi suurempi niistä.

Työntekijän täyden eläkkeen uusi peruseläke määrätään yhtä suureksi kuin 1 momentissa tarkoitetun virkamieseläkkeen tämän asetuksen mukaisesti määrätty uusi peruseläke, kuitenkin siten, että työntekijän uusi peruseläke ei saa alittaa valtion työntekijäin eläkkeistä 30 päivänä kesäkuuta 1960 annetun asetuksen (331/60) 8 §:ssä säädettyä asianomaisen alimman täyden eläkkeen määrää eikä ylittää siinä säädettyä asianomaisen korkeimman täyden eläkkeen määrää.

Jos työntekijän vanha peruseläke on osaeläke, määrätään sitä vastaava uusi peruseläke yhtä suureksi osaksi 1 momentin mukaisesti määrätystä täyden eläkkeen uudesta peruseläkkeestä kuin vanha peruseläke on vastaavasta täydestä eläkkeestä.

6 §.

Niiden vakinaisten kunnallis- ja huoltoeläkkeiden osalta, jotka on järjestetty eräiden valtion varoista suoritettavien eläkkeiden järjestelystä 28 päivänä kesäkuuta 1958 annetun lain (300/58) mukaisesti, lasketaan uusi peruseläke siten, että vanha peruseläke kerrotaan luvulla 1.11.

7 §.

Uuden peruseläkkeen vuotuinen määrä taositetaan lähimpään sellaiseen lukuun, jonka

kahdestoista osa on sadalla jaollinen. Jos kaksi lukua on tällaisena lähimpänä lukuna, suoritetaan tasoitus suurempaan niistä.

Uudesta peruseläkkeestä on muutoin voimassa, mitä vanhasta peruseläkkeestä on säädetty.

8 §.

Valtiokonttori suorittaa tämän asetuksen mukaisen eläkkeiden tarkistuksen ja huolehtii eläkkeiden suorittamisesta.

9 §.

Eläkkeensaaja, jolle 1 §:ssä mainitun vakinaisen eläkkeen ohella on myönnetty valtion varoista ylimääräinen eläke tai apuraha, saa sen edelleenkin nostaa. Valtioneuvosto voi kuitenkin määrätä, että ylimääräinen eläke tai apuraha on kokonaan tai osaksi vähennettävä siitä vakinaisen eläkkeen lisäyksestä, joka aiheutuu tämän asetuksen mukaisesta tarkistuksesta.

10 §.

Asianosainen, joka katsoo, että tämän asetuksen nojalla annettu päätös loukkaa hänen laillista oikeuttaan, saa siitä valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan.

11 §.

Valtiovarainministeriö antaa tarvittaessa tarkempia määräyksiä tämän asetuksen täytäntöönpanosta ja soveltamisesta.

III.

Sen johdosta, että valtion virkamiesten perhe-eläkkeistä ja hautausavuista 28 päivänä joulukuuta 1956 annetun lain 23 § on kumottu edellä I. kohtaan otetuilla lailla, on sanottu pykälä poistettava posti- ja lennätin-

Helsingissä 7 päivänä heinäkuuta 1960.

Pääjohtajan estyneenä ollessa:

Johtaja **Oiva Saloila.**

Vt. johtaja *H. E. Kolin.*

1.

Virkamieseläkkeistä 30 päivänä syyskuuta 1950 annetun lain 5 §, sellaisena kuin se osittain muutettuna on 13 päivänä toukuuta 1955 annetussa laissa (231/55) ja 14 päivänä kesäkuuta 1958 annetussa laissa (267/58), on muutettu näin kuuluvaksi:

5 §.

Täyden eläkkeen määrä on kuusikymmentäkuusi prosenttia valtion viran tai toimen haltijain palkkauksesta annetussa laissa vahvistetun peruspalkan ja viiden ikälisän yhteismäärästä, kuitenkin siten, että alin täysi eläke on kuusikymmentäkuusi prosenttia kuudennen palkkausluokan peruspalkan ja viiden ikälisän yhteismäärästä sekä korkein täysi eläke 1 654 800 markkaa vuodessa.

Kymmenen eläkevuotta oikeuttaa kymmenen kolmaskymmenesosaan täyden eläkkeen määrästä ja jokainen niitä seuraava täysi

eläkevuosi lisäksi yhteen kolmaskymmenesosaan siitä, kunnes täyden eläkkeen määrä saavutetaan.

Vuotuisen eläkkeen määrä tasoitetaan lähimpään sellaiseen lukuun, jonka kahdestoistaosa on sadalla jaollinen. Jos kaksi lukua on edellä tarkoitettuna lähimpänä lukuna, suoritetaan tasoitus suurempaan niistä.

Virka tai toimi, joka siihen kuuluvien erityisten palkkaetujen johdosta on alemmassa palkkausluokassa, kuin mihin se laatunsa perusteella tai muutoin kuuluisi, on eläkettä määrättäessä, sen mukaan kuin asetuksessa tarkemmin säädetään, luettava sen laatua tai muutoin sitä vastaavaan palkkausluokkaan. (L. 9. 6. 60.)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1960.

2.

Virkamieseläkkeistä 30 päivänä syyskuuta 1950 annetun asetuksen 3 §, sellaisena kuin se osittain muutettuna on 30 päivänä maaliskuuta 1951, 23 päivänä joulukuuta 1958 ja 10 päivänä elokuuta 1959 annetuissa asetuksissa (179/51, 540/58 ja 338/59), on muutettu näin kuuluvaksi:

3 §.

Eläkelain 3 §:n 1 momentissa tarkoitetuksi valtion palvelukseksi katsotaan myös palvelus eduskunnan oikeusasiamiehenä ja eduskunnan viran tai toimen haltijana sekä Suomen Pankin, Ahvenanmaan maakuntalautakunnan, kansaneläkelaitoksen ja postisäästöpankin päätoimena pidettävän toimen haltijana.

Posti- ja lennätinlaitoksen viran tai toimen haltija saa eläkevuosina laskea hyväkseen sen ajan, minkä hän Suomen kansalaisena on palvellut Venäjän aikaisessa lennätinlaitoksessa Suomessa.

Siitä ajasta, minkä viran tai toimen haltija, jolla eläkettä hakiessaan on eläkelain 3 §:n 1 momentissa mainitun valtion palveluksen perusteella vähintään kymmenen eläkevuotta, on 21 vuotta täytettyään ollut

1) kunnan, kuntien keskusjärjestön tai kuntien yhtymän virassa taikka uskonnollisen yhdyskunnan toimessa,

2) opettajana yksityisessä korkeakoulussa tai valtion avustusta nauttivassa yksityisessä oppi- tai kasvatuslaitoksessa,

3) lääkärinä, eläinlääkärinä, sairaanhoitajattarena, terveyssisarena, kättilönä, mielisairaanhoitajattarena tai mielisairaanhoitajana yhtiön, yhteisön tai yksityisen laitoksen palveluksessa,

4) valtion avustusta nauttivan maataloudellisen tai kotitaloudellisen järjestön, metsänhoitolautakunnan, keskusmetsäseuran, keskuskauppakamarin, kauppakamarin, tieteellisen tai taiteellisen järjestön tahi laitoksen tai yhdysliikenteessä valtionrautateiden kanssa olevan kunnallisen tai yksityisen rautatien palveluksessa,

saa hän eläkevuosina laskea hyväkseen sen osan, joka ylittää neljä vuotta, jos tämä virka tai toimi on ollut päätoimi sekä pätevyyssehtoihin ja laatuun nähden siihen valtion virkaan tai toimeen rinnastettavissa, mihin hän tästä virasta tai toimesta erottuaan on ensiksi tullut.

Sen estämättä, mitä 3 momentissa on säädetty, saa viran tai toimen haltija lukea eläkevuosina hyväkseen koko sen ajan,

1) minkä hän on ollut raastuvanoikeuden tai maistraatin lainoppineena jäsenenä tai kaupunginviskaalina;

2) minkä hän 21 vuotta täytettyään on ollut Maatalousseurojen Keskusliitolle ja maanviljelys- ja talousseuroille asutuslainsäädännössä annetun toimivallan käyttämistä varten muodostetuissa toimielimissä näiden järjestöjen päätoimeksi katsottavassa palveluksessa; sekä

3) minkä hän 21 vuotta täytettyään on ollut valtion haltuun otetun puhelinlaitoksen, kunnallisen tai yksityisen rautatien tai yksityisen oppilaitoksen taikka, ennen edellä tarkoitetun oppilaitoksen palvelukseen tuloaan, muun valtionapua nauttivan yksityisen oppilaitoksen päätoimeksi katsottavassa palveluksessa.

Viran tai toimen haltija, joka on ollut kunnan kansakoululaitoksen virassa, saa 3 momentin säännösten estämättä lukea eläkevuosina hyväkseen koko sen ajan, mikä kansakoululaitoksen viran haltijain palkkauksesta ja eläkkeistä 1 päivänä heinäkuuta 1957 annetun lain (248/57) mukaan luettaisiin hänelle eläkevuosiksi kansakoululaitoksen virasta suoritettavaa eläkettä varten, sekä valtion oppilaitoksen opettajan viran tai toimen haltija koko sen ajan, minkä hän 21 vuotta täytettyään on ollut valtionapua

nauttivan yksityisen oppilaitoksen päätoimisenä opettajana.

Jäljempänä 1—3 kohdassa mainittu viran tai toimen haltija saa, jos hänellä eläkettä hakiessaan on eläkelain 3 §:n 1 momentissa mainitun valtion palveluksen perusteella vähintään 10 eläkevuotta, lukea eläkevuosina hyväkseen,

1) merenkulkulaitoksen viran tai toimen haltija, jonka tulee olla diploomimerikapteeni tai merikapteeni, ja

2) sellainen diploomimerikapteenin tai merikapteeninkirjan omaava merenkulkuoppilaitoksen viran tai toimen haltija, jonka virkaan tai toimeen kelpoisuusehtona on merikapteenin tutkinto joko yksin tai muun tutkinnon ohella,

enintään 10 vuotta siitä ajasta, minkä hän merikapteeninkirjan saatuaan on ollut Suomessa alusrekisteriin merkityn kauppa-aluksen päällikkönä; sekä

3) merenrannikolla palveleva luotsivanhin, luotsi, luotsioppilas ja luotsikutterin hoitaja, jolla on suomalaisten kauppa-alusten kansi- ja konepäällystön pätevyyskirjoista 15 päivänä kesäkuuta 1928 annetun asetuksen (199/28) nojalla annettu aliperämiehen kirja tai muu vähintään sen arvoinen pätevyyskirja, enintään 4 vuotta siitä ajasta, minkä hän 21 vuotta täytettyään on palvellut Suomessa alusrekisteriin merkityssä kauppa-aluksessa.

Jos 3—6 momentissa mainitussa palveluksessa on sinä aikana, joka saadaan lukea eläkevuosiksi, tapahtunut keskeytyksiä, lasketaan eläkevuosia määrättäessä yhteen eri palvelusajat. Keskeytykseksi ei kuitenkaan lueta sitä aikaa, jonka asianomainen on ollut poissa palveluksesta eläkelain 4 §:n 2 momentissa mainitusta syystä.

Valtiovarainministeriö voi erityisistä syistä oikeuttaa viran tai toimen haltijan laskemaan hyväkseen eläkevuosina muunkin kuin 2—6 momentissa mainitun palvelusajan, kuitenkin enintään kahdeksan vuotta.

Palvelusvuoden jakautuessa lukukausiin lasketaan yhden lukukauden virantoimitus kuudeksi kuukaudeksi. Kotitalousoppilaitoksen viiden kuukauden kesäkurssilla opettajana palvellun ajan lasketaan vastaavan puolta vuotta. (A. 30. 6. 60.)¹⁾

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1960.

3.

D-liitteen 21. kohdassa oleva asetus korvataan seuraavalla asetuksella:

21. Asetus valtion työntekijäin eläkkeistä.

Annettu Naantalissa 30 päivänä kesäkuuta 1960.

Valtiovarainministeriön toimialaan kuuluvia asioita käsittelemään määrätyn ministerin esittelystä säädetään virkamieseläkkeistä 30 päivänä syyskuuta 1950 annetun lain (459/50) 1 §:n 4 momentin nojalla:

1 §.

Valtion työssä olevalla työntekijällä, joka saa siitä pääasiallisen toimeentulonsa, on oikeus erottuaan työstään saada valtion varoista clinkautista eläkettä sen mukaan, kuin tässä asetuksessa säädetään.

Valtion työssä olevana työntekijänä pidetään myös sitä, joka työvelvollisuuslain perusteella on työvelvollisena valtion työssä.

Valtion työntekijän katsotaan saavan pääasiallisen toimeentulonsa valtion työstä, jos hänen työnsä yleensä kestää vähintään viisi tuntia vuorokaudessa.

2 §.

Eläkkeen saamisen yleisenä edellytyksenä on,

1) että työntekijä on täyttänyt 63 vuotta taikka sitä ennen käynyt ruumiinvian tai vähentyneiden ruumiin- tai sielunvoimien vuoksi pysyvästi kykenemättömäksi työhönsä;

2) että hänellä on vähintään kymmenen eläkevuotta; sekä

3) että hän kolmena viimeisenä vuotena ennen sitä päivää, jona hän täyttää 67 vuotta, tai, jos hän jo aikaisemmin eroaa valtion työstä, kolmena viimeisenä vuotena ennen eroamistaan on ollut valtion työssä vähintään 12 työviikkoa kunakin vuonna ja näinä kolmena vuotena yhteensä vähintään 60 työviikkoa.

Edellä 2 ja 3 kohdassa mainittuja edellytyksiä ei vaadita 9 §:n 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa.

3 §.

Sen estämättä, mitä 2 §:n 1 ja 3 kohdassa on säädetty, saa eläkkeen:

1) viisikymmentäviisi vuotta täytettyään työntekijä, joka kymmenenä viimeisenä vuotena ennen valtion työstä eroamistaan on ollut valtion työssä sukeltajana tai linja-autonkuljettajana vähintään 40 työviikkoa kunakin vuonna; sekä

2) kuusikymmentä vuotta täytettyään työntekijä, joka kymmenenä viimeisenä vuotena ennen valtion työstä eroamistaan on kunakin vuonna ollut yhteensä vähintään 40 työviikkoa valtion työssä sukeltajana, linja-auton-, kuorma-auton-, tiehöylän- tai raivaustraktorinkuljettajana, raskaan kaivukoneen käyttäjänä, kattilaseppänä tai kattilaseppän apulaisena, niittaajana, hitsaajana, konelatojajana taikka valtionrautateiden rautatierakennusosaston ruumiillista työtä tekevänä työntekijänä tahi naispuolisena työntekijänä raskaassa ruumiillisessa työssä tehtaassa, konepajassa, varikolla, varastossa taikka rata-, tie- tai muussa rakennustyössä.

Edellä 1 momentissa tarkoitetuksi työssäolajaksi lasketaan myös se aika, minkä työntekijä 6 §:n 1 momentin mukaan saa lukea hyväkseen eläkevuosia laskettaessa.

4 §.

Eläkevuosi, jotka valtion työntekijä saa laskea hyväkseen, luetaan aika, minkä hän, täytettyään 21 vuotta ja ennen 67 vuoden ikään tuloaan, on ollut 1 §:ssä mainitussa työssä. Niin ikään valtion työntekijä saa eläkevuosina laskea hyväkseen sen ajan, mikä hänelle viran tai toimen haltijana virkamieseläkkeistä 30 päivänä syyskuuta 1950 annetun lain (459/50) 3 §:n 1 momentin mukaisesti luettaisiin eläkevuosiksi.

Valtion työntekijän oikeudesta eläkevuosina laskea hyväkseen se aika, minkä hän on ollut kunnan, kuntien keskusjärjestön, kuntien yhtymän, uskonnollisen yhdyskunnan tai yksityisen palveluksessa, on soveltuvin kohdin voimassa, mitä virkamieseläkkeistä 30 päivänä syyskuuta 1950 annetussa asetuksessa (460/50) on säädetty.

Valtiovarainministeriö voi erityisistä syistä oikeuttaa valtion työntekijän laskemaan hyväkseen eläkevuosina muunkin kuin 2 momentissa tarkoitettua palvelusajan, kuitenkin enintään kahdeksan vuotta.

Työntekijällä, joka on tuomittu kansalaisluottamuksensa menettäneeksi, ei ole oikeutta

laskea eläkettä varten hyväkseen sitä ennen valtion työssä olemaansa aikaa.

5 §.

Eläkevuodet luetaan työviikkoina. Jos valtion työssä on sinä aikana, jona eläkevuosia luetaan, tapahtunut keskeytyksiä, lasketaan eläkevuosia määrättäessä yhteen työviikkojen ja osatyöviikkojen lukumäärä eri työskentelyaikoina, jolloin 52 täyttä työviikkoa vastaa yhtä eläkevuotta.

6 §.

Työviikoiksi luetaan eläkevuosia laskettaessa myöskin:

1) aika, minkä työntekijä on ollut vuosi-lomalla;

2) aika, minkä työntekijä valtion työssä saadun ruumiinvamman tai työstä aiheutuneen sairauden vuoksi taikka julkisen tehtävän takia on estyneenä työtään suorittamasta;

3) enintään 13 viikkoa ajasta, minkä työntekijä on ollut poissa työstä raskauden tai synnytyksen vuoksi;

4) aika, minkä työntekijä ilman syytä pidätettynä ollessaan ei ole voinut työtään suorittaa;

5) enintään 26 viikkoa ajasta, minkä työntekijä yhtäjaksoisesti muun kuin 2 kohdassa mainitun sairauden takia on ollut poissa työstä;

6) enintään neljä viikkoa kalenterivuodessa ajasta, jolloin työntekijä hänestä riippumattomasta syystä aiheutuneen työnkeskeytyksen takia ei ole saanut tehdä työtään;

7) enintään neljä viikkoa kalenterivuodessa ajasta, minkä työntekijä on ollut poissa työstä siirtyessään valtion toiselta työmaalta toiselle; sekä

8) enintään neljän viikon työstä poissaolo kalenterivuodessa, jos poissaolo on aiheutunut jostain muusta vastaavan työnjohdon hyväksymästä syystä kuin edellä on lueteltu.

Jos työpäivien lukua viikossa joksikin ajaksi työn vähyyden takia tai muusta samankaltaisesta syystä supistetaan siten, että se on kolme päivää viikossa tai sitä pienempi, luetaan enintään neljä sellaista viikkoa kalenterivuoden aikana täysiksi ja muut puoliksi työviikoiksi.

7 §.

Suorittamansa työn tai tehtävien laadun mukaan, niiden yleistä palkkatasoa perus-

teena käyttäen, sijoitetaan työntekijät seuraaviin eläkeryhmiin:

I eläkeryhmä: apu- ja sekatoita suorittavat työntekijät;

II eläkeryhmä: ne ammattityötä suorittavat työntekijät, jotka eivät kuulu III eläkeryhmään;

III eläkeryhmä: työntekijät, jotka alansa palkkasopimuksessa on määriteltä täyttä ammattitaitoa vaativia töitä suorittavien työntekijäin palkkaryhmiin;

IV eläkeryhmä: johtavassa, vastuunalaisessa asemassa työsopimussuhteessa valtioon olevat henkilöt.

Eläkeryhmiin sijoittelussa on otettava huomioon mikäli 10 §:n säännöksistä ei muuta johdu, se työ, mitä työntekijä viitenä viimeisenä vuotena ennen valtion työstä eroamistaan on pääasiallisesti suorittanut.

8 §.

Eläke määräytyy I—III eläkeryhmässä niiden työtulojen perusteella, jotka työntekijä on saanut valtion työstä viimeisenä vuotena ennen eroamistaan, ylityöstä saatua palkkaa lukuun ottamatta. Täysi eläke on 66 prosenttia sanottujen työtulojen määrästä tasoitettuna sellaiseen lähimpään lukuun, joka vastaa täyden virkamieseläkkeen määrää, tai, jos kaksi lukua on tällaisena lähimpänä lukuna, suurempaan niistä, kuitenkin siten, että

I eläkeryhmässä alin täysi eläke on sama kuin täysi virkamieseläke 6 palkkausluokassa ja korkein täysi eläke sama kuin täysi virkamieseläke 14 palkkausluokassa;

II eläkeryhmässä alin täysi eläke on sama kuin täysi virkamieseläke 9 palkkausluokassa ja korkein täysi eläke sama kuin täysi virkamieseläke 17 palkkausluokassa; ja

III eläkeryhmässä alin täysi eläke on sama kuin täysi virkamieseläke 12 palkkausluokassa ja korkein täysi eläke sama kuin täysi virkamieseläke 22 palkkausluokassa.

Täysi eläke IV eläkeryhmään kuuluvalla työntekijällä on sama kuin täysi virkamieseläke siinä palkkausluokassa, johon vastavassa asemassa oleva valtion viran tai toimen haltija kuuluu. Valtiovarainministeriö määrää, mikä viran tai toimen haltija katsotaan vastaavassa asemassa olevaksi.

Eläkettä alkoon myönnettäkö työtuloja korkeampaa määrää, kuitenkin niin, että alin täysi eläke säännönmukaisina työpäiviä suo-

rittavalle työntekijälle on I eläkeryhmän alimman täyden eläkkeen määrä ja osapäivätyötä suorittavalle työntekijälle niin monta kahdeksattaosaa siitä kuin asianomaisen keskimääräinen päivittäinen työaika on säännönmukaisesta, kahdeksantuntisesta työpäivästä.

Jos ne työtulot, joiden mukaan työntekijän eläkkeen suuruus on laskettava, ovat vähentyneet työstä poissaolon takia, on vuotuinen työtulo laskettava lisäämällä todellisiin työtuloihin sellainen määrä, mikä työntekijältä arvioidaan jääneen mainitusta syystä saamatta. Luontoisedut on niin ikään rahassa arvioitava paikkakunnan keskihintojen mukaan.

Kymmenen eläkevuotta oikeuttaa kymmeneen kolmaskymmenesosaan täyden eläkkeen määrästä ja jokainen niitä seuraava täysi eläkevuosi lisäksi yhteen kolmaskymmenesosaan siitä, kunnes täyden eläkkeen määrä saavutetaan.

Vuotuisen eläkkeen määrä tasoitetaan lähimpään sellaiseen lukuun, jonka kahdestoistaosa on sadalla jaollinen. Jos kaksi lukua on tällaisena lähimpänä lukuna, suoritetaan tasointu suurempaan niistä.

9 §.

Jos työntekijän on valtion työssä saadun ruumiinvamman tai työstä aiheutuneen sairauden johdosta valtion työhön kykenemättömänä siitä erottava, saa hän täyden eläkkeen eläkevuosiensa lukumäärästä riippumatta. Jos hän itse tahallaan tai törkeällä huolimattomuudella on aiheuttanut ruumiinvamman tai sairauden taikka olennaisesti myötävaikuttanut sen syntymiseen, voidaan häneltä kieltää eläke kokonaan tai harkinnan mukaan alentaa sen määrää.

Sairaus katsotaan valtion työstä aiheutuneeksi, jos todennäköisillä syillä voidaan päättää työhön liittyneiden olosuhteiden aiheuttaneen sairastumisen tai olennaisesti vaikuttaneen sairauden syntymiseen tai pahenemiseen.

10 §.

Kun työntekijä ikänsä vuoksi tai heikontuneen terveyden tahi vahingoittumisen tähden, joka ei ole hänen itsensä aiheuttama, on ennen eläkeikään tuloaan siirretty tai joutunut siirtymään työhön, joka laatunsa perusteella kuuluu alempaan eläkeryhmään kuin mitä hänen viitenä viimeisenä vuotena ennen siirtymistään pääasiallisesti suorittamansa työ

edellyttää, saa hän erotessaan valtion työstä eläkettä entisen työnsä edellyttämän eläkeryhmän mukaan.

11 §.

Eläkkeen myöntää hakemuksesta valtiokonttori.

Jos työntekijä valtion työssä ollessaan tai viimeistään kuuden kuukauden kuluessa työsuhteen päätyttyä on hakenut eläkettä, alkaa oikeus eläkkeen saamiseen siitä ajankohdasta, jolloin työsuhde päättyy.

Jos eläkettä ei ole haettu 2 momentissa säädetyn määräajan kuluessa eikä laillista estettä laiminlyöntiin ole näytetty, alkaa oikeus eläkkeen saamiseen eläkehakemuksen antamispäivää seuraavan kuukauden alusta.

12 §.

Eläkehakemukseen, joka hakijan on toimitettava valtiokonttorille, on liitettävä:

1) asianomaisin merkinnön varustettu työkirja; sekä

2) virkatodistus, jonka asianomainen kirkkoherranvirasto tai muu väestörekisteriä pitävä viranomainen on antanut eläkkeen hakemista varten.

Jos työntekijä hakee eläkettä sillä perusteella, että hän on ennen eläkeikää käynyt ruumiinvian tai vähentyneiden ruumiin- tai sielunvoimien vuoksi pysyvästi kykenemättömäksi työhönsä tai että hän valtion työssä saadun ruumiinvamman tai työstä aiheutuneen sairauden johdosta on käynyt valtion työhön kykenemättömäksi, on hakemukseen liitettävä myös lääkärintodistus.¹⁾

Hakija on 1 ja 2 momentissa tarkoitetun selvityksen lisäksi velvollinen esittämään muutakin valtiokonttorin tarpeelliseksi katsomaa selvitystä.

13 §.

Asianosainen, joka katsoo eläkeasiassa annetun päätöksen loukkaavan hänen laillista oikeuttaan, voi hakea päätökseen muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä kolmenkymmenen päivän kuluessa päätöksen tiedoksiantopäivästä.

14 §.

Valtion työntekijän eläkettä koskevassa asiassa antamastaan päätöksestä lähettäköön

¹⁾ Kts. posti- ja lennätinhallituksen kiertokirje N:o 118/58.

korkein hallinto-oikeus jäljennöksen valtiovarainministeriölle.

15 §.

Eläkkeen suorittaa valtiokonttori määrärajoin, niin kuin siitä on erikseen säädetty. Eläke suoritetaan koko siltä kuukaudesta, minkä aikana eläkkeensaaja on kuollut.

Jos eläke-erää ei ole kolmen vuoden kuluessa erääntymispäivästä lukien nostettu, säästyy se valtiolle.

16 §.

Oikeus eläkkeen saamiseen lakkaa:

1) jos eläkkeensaaja menettää Suomen kansalaisuuden;

2) jos eläkkeensaaja on yhtäjaksoisesti ollut ulkomailla kolmea vuotta pitemmän ajan eikä mainittujen kolmen vuoden kuluessa ole valtiovarainministeriöltä hakenut ja saanut oikeutta nostaa eläkettä;

3) jos eläkkeensaaja ilman asianomaista lupaa ryhtyy vieraan vallan palvelukseen; sekä

4) jos eläkkeensaaja tuomitaan kansalaisluottamuksensa menettäneeksi ainiaaksi.

Kun Suomen kansalaisuuden menettänyt on sen jälleen saanut sekä kun eläke 1 momentin 2 tai 3 kohdassa mainituista syistä on menetetty, voi valtioneuvosto hakemuksesta palauttaa eläkkeen, mutta olkoot kuitenkin nostamattomat eläke-erät menetetyt.

Eläkkeensaajalle, joka on rangaistuslaitoksessa kärsimässä vapausrangaistusta, ei sinä

aikana makseta eläkettä, eikä myöskään kansalaisluottamuksensa määrääjäksi menettäneelle eläkkeensaajalle ennen kuin hän on saanut kansalaisluottamuksensa takaisin.

Jos jokin 1 momentissa mainituista tapah-
tumista sattuu sen jälkeen, kun työntekijän työsuhde on päättynyt, mutta ennen kuin eläke on hänelle myönnetty, katsottakoon eläkeoikeus menetetyksi. Valtioneuvosto voi kuitenkin 2 momentissa mainituissa tapauksissa hakemuksesta palauttaa eläkeoikeuden.

17 §.

Eläkkeeseen oikeuttavassa valtion työssä olevalle työntekijälle on annettava työkirja, josta valtioneuvosto antaa tarkemmat ohjeet.

18 §.

Sen lisäksi, mitä tässä asetuksessa säädetään, on soveltuvin kohdin voimassa, mitä virkamieseläkkeistä on säädetty.

19 §.

Valtiovarainministeriö antaa tarpeen vaatiessa tarkempia ohjeita tämän asetuksen soveltamisesta.

20 §.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1960 ja sillä kumotaan valtion työntekijäin eläkeiästä 23 päivänä joulukuuta annettu asetus (465/50) ja eräiden valtion työntekijäin eläkeiästä 23 päivänä joulukuuta 1954 annettu valtioneuvoston päätös (482/54).

D-liitteen 21 a. kohta, joka sisältää valtiovarainministeriön päätöksen valtion työntekijäin eläkkeistä annetun asetuksen soveltami-

sesta, sekä 22. kohta, joka sisältää valtioneuvoston päätöksen eräiden valtion työntekijäin eläkeiästä, poistetaan.